

ZASADY (WYTYCZNE) SPORZĄDZANIA INFORMACJI DODATKOWEJ DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO POWIATU KLUCZBORSKIEGO

Na podstawie § 28 ust.1 pkt.5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedziby poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r poz. 1911 z późn.zm.), wprowadza się wytyczne w zakresie sporządzania Informacji dodatkowej, stanowiącej załącznik do sprawozdania finansowego Powiatu Kluczborskiego.

Celem wytycznych jest ujednoczenie zasad sporządzania informacji dodatkowej wynikającej z przepisów.

Maksymalna liczba znaków w każdej z tabel nie może przekroczyć liczby 256.

Części informacji dodatkowej

Informacja dodatkowa zgodnie z § 28 ust.1 pkt.5 w/w rozporządzenia składa się z:

- 1) Część I „Wprowadzenie do sprawozdania finansowego”
- 2) Część II „Dodatkowe informacje i objaśnienia”

Przepisy w/w rozporządzenia określają wymagany szczegółowy zakres informacji dodatkowej. Wzór informacji dodatkowej określa Tabela nr 1.

Poszczególne pozycje informacji dodatkowej prezentuje się z zastosowaniem wytycznych wskazanych w dalszej części.

I. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności: (Część I informacji dodatkowej)

1.1. Nazwę jednostki – w sprawozdaniu jednostkowym należy podać nazwę jednostki budżetowej, w sprawozdaniu jednostki samorządu terytorialnego należy podać nazwę jednostki samorządu terytorialnego,

1.2. Siedzibę jednostki – w sprawozdaniu jednostkowym należy podać siedzibę jednostki budżetowej, w sprawozdaniu jednostki samorządu terytorialnego należy podać siedzibę jednostki samorządu terytorialnego,

1.3. Adres jednostki – w sprawozdaniu jednostkowym należy podać adres jednostki budżetowej, w sprawozdaniu jednostki samorządu terytorialnego należy podać adres jednostki samorządu terytorialnego.

1.4. Podstawowy przedmiot działalności jednostki - należy wymienić zadania zgodnie z regulaminem jednostki budżetowej lub Statutem Powiatu (np. Starostwo Powiatowe – usługi administracyjne świadczone dla ludności oraz usługi z art. 4 ust. 1 o samorządzie powiatowym, Jednostka samorządu terytorialnego (Powiat) - zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty powiatu - świadczenia usług wymienionych w art.4 ust. 1 o samorządzie powiatowym),

2. Wskazanie okresu objętego sprawozdaniem - np. za 2019 rok - od 01.01.2019r. do 31.12.2019r.,

3. Wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład jednostki samorządu terytorialnego wchodzi jednostki sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe – dotyczy sprawozdania finansowego jednostki samorządu terytorialnego, nie dotyczy jednostkowych informacji dodatkowych,

4. Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji).
Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt. 11 ustawy o rachunkowości, przez przyjęte zasady rachunkowości rozumie się wybrane i stosowane przez jednostkę rozwiązania dopuszczone ustawą.

5. Inne informacje

Należy zapisać informacje, mające wpływ na zrozumienie pozostałych informacji, mających istotny wpływ na sporządzane sprawozdania finansowe.

Informacje o wzajemnych rozliczeniach między jednostkami, o których mowa w § 27 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont, np. wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze, mające wpływ na wartość wyłączeń wzajemnych rozliczeń należy przedstawić w Tabeli 2.

II. Dodatkowa informacja i objaśnienia obejmują w szczególności:

(Część II informacji dodatkowej)

1.1. Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia.

Dane z tej pozycji powinny wynikać z kont:

011 – „Środki trwałe”

013 – „Pozostałe środki trwałe”

014 – „Zbiory biblioteczne”

020 – „Wartości niematerialne i prawne”

071 – „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”

072 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”

W wierszu 1.1 należy wykazać informacje w zakresie wartości początkowej, umorzenia i wartości netto - tak aby przedstawić powiązanie z aktywami bilansu.

Dane należy przedstawić w Tabeli nr 3.

1.2. Aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami.

W wierszu 1.2 wykazuje się aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami. Wypełnienie tej pozycji w informacji dodatkowej ma charakter warunkowy, czyli będzie ona wypełniona pod warunkiem posiadania takich danych (pozycja fakultatywna). Przykładem posiadania aktualnej wartości rynkowej środków trwałych może być:

a) dysponowanie operatem szacunkowym w celu np. sprzedaży środka trwałego,

b) aktualna wartość stanowiąca podstawę ubezpieczenia,

c) decyzja dotycząca ustalenia opłat za trwałe zarząd, z której wynika aktualna wartość

rynkowa nieruchomości, ustalona przez rzeczoznawców.

Przedstawienie w informacji dodatkowej aktualnej wartości rynkowej środków trwałych pozwala na wykazanie różnicy między faktyczną aktualną wartością a wartością księgową, która jest wartością historyczną.

1.3. Kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych (wartości niematerialnych i prawnych, środków trwałych, środków trwałych w budowie) oraz długoterminowych aktywów finansowych (udziałów, akcji).

Trwałą utratę wartości środka trwałego według ustawy o rachunkowości powoduje:

- przeznaczenie środka trwałego do likwidacji,
- wycofanie go z użytkowania lub inne przyczyny.

Wymienione okoliczności mogą uzasadniać dokonanie odpisu aktualizującego, który doprowadzi wartość środka trwałego wynikającego z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto, a w przypadku jej braku, do ustalonej w inny sposób wartości godziwej.

Odpisy aktualizujące mogą także dotyczyć posiadanych akcji, udziałów jeżeli na dzień bilansowy ich wartość księgowa jest wyższa od ceny rynkowej.

1.4. Wartość gruntów użytkowanych wieczysto.

Grunty użytkowane wieczysto są to grunty, których właścicielem jest Skarb Państwa lub Jednostka Samorządu Terytorialnego, oddane jednostce w użytkowanie wieczyste.

Dane należy przedstawić w Tabeli nr 4.

1.5. Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu.

W wierszu 1.5. wykazuje się wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu.

Dane należy przedstawić w Tabeli nr 5.

1.6. Liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych.

W wierszu 1.6 wykazuje się liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych.

Dane należy przedstawić w Tabeli nr 6.

1.7. Dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych).

Należy przedstawić informację o wysokości odpisów aktualizujących wszelkie należności.

Dane należy przedstawić w Tabeli nr 7.

1.8. Dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym.

W wierszu 1.8 wykazuje się dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym.

Rezerwę tworzy się wyłącznie wtedy, gdy:

- a) na jednostce ciąży obecny obowiązek świadczenia (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- b) jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku spowoduje wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki,
- c) możliwe jest wiarygodne oszacowanie kwoty wykonania obowiązku.

Z rezerwami nierozzerwalnie związana jest niepewność. Najczęściej utworzenie rezerwy wiąże się ze skutkami toczącego się postępowania sądowego - rezerwę tworzy się wówczas, gdy przeciwko jednostce wniesiono pozew, a prawdopodobieństwo wyroku niekorzystnego dla jednostki jest większe niż prawdopodobieństwo wyroku korzystnego. Podstawą oceny tego prawdopodobieństwa może być przebieg postępowania sądowego lub opinie prawników.

1.9. Podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu, o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty.

W celu przedstawienia pełnego obrazu rodzaju zobowiązań według okresów ich wymagalności, w wierszu 1.9. wykazuje się podział poszczególnych zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:

- 1) powyżej 1 roku do 3 lat,
- 2) powyżej 3 do 5 lat,
- 3) powyżej 5 lat.

Dane należy przedstawić w Tabeli nr 8.

1.10. Kwotę zobowiązań w sytuacji, gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny, z podziałem na kwoty zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego.

W wierszu 1.10 należy wykazać kwoty zobowiązań wynikające z umów leasingu.

1.11. Łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki, ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń.

W wierszu 1.11 podaje się łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku (trwałym i obrotowym) jednostki. Ten punkt odnosi się do zobowiązań, jakie zostały wykazane w bilansie, a które wskazują na ograniczenia w dysponowaniu majątkiem jednostki. Te ograniczenia mogą wynikać z ustanowienia zabezpieczeń na poszczególnych składnikach aktywów:

- 1) hipoteki (nieruchomości),
- 2) zastawu (rzeczy lub prawa zbywalne),
- 3) kaucji pieniężnej (środki pieniężne).

1.12. Łączną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, wykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń.

W wierszu 1.12 wykazuje się łączną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń.

Zgodnie z art. 3 ust.1 pkt. 28 ustawy o rachunkowości przez zobowiązanie warunkowe rozumie się obowiązek wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń. Do takich zobowiązań zalicza się udzielone gwarancje i poręczenia, indos weksli, zawarte, lecz jeszcze niewykonane umowy, nieuznane roszczenia wierzycieli i inne.

1.13. Wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie.

W wierszu 1.13 należy zaprezentować istotne (wybrane indywidualnie przez jednostkę) pozycje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, które mogą występować m.in. z

tytułu opłaconych „z góry” i dotyczących przyszłych okresów sprawozdawczych kosztów prenumeraty, kosztów ubezpieczeń, czynszów. Ponadto mogą wystąpić tu różnice między wartością otrzymanych przez daną jednostkę finansowych składników aktywów (np. środków pieniężnych) a zobowiązaniem wynikającym z konieczności dokonania zapłaty za te składniki (np. kredytów lub pożyczek) w następstwie pomniejszenia kwoty otrzymanych środków pieniężnych np. o kwotę prowizji.
Dane należy przedstawić w Tabeli nr 9 i 10.

1.14. Łączną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie.

W wierszu 1.14 wykazuje się łączną kwotę wyszczególnionych według rodzaju otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie. Ta pozycja wymaga prowadzenia ewidencji pozabilansowej.
Dane należy przedstawić w Tabeli nr 11.

1.15. Kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych na świadczenia pracownicze.

Jednostki budżetowe nie dokonują (zgodnie z § 14 rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont) biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów wynikających z obowiązku wykonania przyszłych świadczeń na rzecz pracowników.
W wierszu 1.15 należy opisać, co obejmuje kwota wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze. Należy wykazać między innymi kwotę wypłaconych odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych, świadczeń urlopowych i innych świadczeń pracowniczych (bez wydatków na składki ZUS, obciążające pracodawcę).
Dane należy przedstawić w Tabeli nr 12.

1.16. Inne informacje.

W wierszu 1.16 powinny być prezentowane inne istotne informacje stanowiące uzupełnienie informacji wykazywanych w części II w wierszach od 1.1. do 1.15.

2.1 Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów.

W wierszu 2.1 wykazuje się odpis aktualizujący wartość zapasów wówczas, gdy cena nabycia lub koszt wytworzenia są, na dzień bilansowy, wyższe od ich ceny sprzedaży netto określonej w art. 28 ust.5 ustawy o rachunkowości. Odpis obniża wycenę składnika zapasów i jest odnoszony w pozostałe koszty operacyjne.

2.2 Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym.

W wierszu 2.2. wykazuje się koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym. Pozycja ta wystąpi w jednostce budżetowej, która we własnym zakresie, tj. własnymi siłami, buduje budynki czy budowle lub wytwarza maszyny i urządzenia. W celu wykazania w tym wierszu odsetek i różnic kursowych, które składają się na koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, należy je analitycznie wydzielić.

2.3. Kwota i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie.

W wierszu 2.3. wykazuje się przychody i koszty zaliczane do 31.12.2015 r. do zysków i strat nadzwyczajnych, a obecnie do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych. W tym wierszu wykazuje się również te z przychodów i kosztów działalności operacyjnej i finansowej, które w znaczący sposób różnią się od przeciętnego poziomu.

2.4. Informacje o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych.

Ta pozycja nie dotyczy samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.

2.5. Inne informacje.

W pozycji 2.5. powinny być zaprezentowane informacje, niezbędne dla oceny rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej, które nie zostały zaprezentowane w pozycjach 2.1-2.4, czyli dotyczące głównie przychodów i kosztów, wynikających np. ze specyfikacji danej jednostki.